

SIVISTYSLAUTAKUNTA

SIVISTYSTOIMEN HALLINTO

Vastuhenkilö

Sivistysjohtaja

Toimintaympäristö

Sivistyslautakunnan alaisuuteen kuuluu varhaiskasvatus, esi- ja perusopetus, muu opetus sekä kirjasto-, kulttuuri-, liikunta- ja nuorisotoimi. Sivistystoimen hallinnossa työskentelee sivistysjohtaja, jota avustaa keskustuimiston palvelusihteri. Sivistystoimen palvelusihteri valmistelee oppilastilastot valtiosuus selvitystä varten, kotikuntakorvauslaskelmat sekä toimii koulukuljetusten yhteyshenkilönä koko kunnan osalta. Varhaiskasvatusjohtaja ja hyvinvointikoordinaattori vastaavat osaltaan asioiden valmistelusta lautakuntakäsittelyä varten.

Sivistystoimen hallinto vastaa toimialan yhteisten asioiden hoidosta, tehtävien koordinoinnista, lautakuntatyöskentelyn sujuvuudesta sekä toimialan ajankohtaisesta koulutuksesta.

Sivistysjohtaja, varhaiskasvatusjohtaja ja hyvinvointikoordinaattori osallistuvat aktiivisesti seutuyhteistyöhön. Tampereen seudun hyvinvointipalvelujen työryhmä, johon sivistysjohtaja kuuluu, kehittää sivistystoimialaa laaja-alaisesti ja vastaa varhaiskasvatuksen, perusopetuksen, toisen asteen koulutuksen sekä vapaa-aikapalveluiden kokonaisuuksista seututasolla.

Vesilahti on mukana Tampereen seudun opetus- ja kasvatusalan henkilöstölle suunnatussa osaamisen kehittämisselvy Osakkeessa, jonka kautta opetushenkilöstön ammatillinen jatko- ja täydennyskoulutus pääsääntöisesti toteutetaan.

Toiminnan painopistealueet ja kehittämisalueet

Varhaiskasvatuksen sekä koulutoimen toimintatapojen ja suunnitelmien yhtenäistämistyötä tehtiin ahkerasti. Nivelvaiheita kehitettiin tukemaan eheää kasvun-, opin- ja hyvinvoinninpolkua. Monialaista yhteistyötä ja prosesseja kehitettiin. Ennaltaehkäisevien ja matalan kynnyksen palvelujen sekä monialaisen työn kehittämistä vietiin eteenpäin yhteistyöllä ja hankkeiden avulla. Strateginen johtaminen oli keskeistä, mutta uusien johtamisen työkalujen käyttöönotto siirtyi seuraavalle vuodelle.

Toiminnalliset tavoitteet

Tavoitteet	Toimintasuunnitelma 2020	Arviointikriteeri (mittari)	Toteutuminen
Et ole yksin	"Islannin mallin" toteuttaminen Mitä sinulle kuuluu? Hyvinvoinnin rakenteiden luominen	Hyvinvointisopimuksen luominen. Pirkkalan yhteistoiminta-alueen johdon kehittämistapaamisten käynnistäminen.	Ei toteutunut. Johdon tapaamiset on käynnistetty.
Vetovoimainen ympäristö	Luontokokemuksen yhdistäminen sivistyspalveluihin	Hankehaussa ja projekteissa luonto- ja ympäristöteemat pyritään huomioimaan.	On huomioitu mahdollisuuksien mukaan.

Tunnusluvut

Toiminnallisuus	TP2019	TA2020	TP 2020
Monialaisen toiminnan koordinoititapaamiset	5	2	4
Asiakastytyväisyysselvitys	1	1	1

Henkilöstö	TP2019	TA2020	TP 2020
Vakanssit	1,2	1,2	1,2
- vakituiset	1,2	1,2	1,2
- määräaikaiset	0	0	0

SIVISTYSLAUTAKUNTA

PERUSKOULUT

Vastuhenkilö

Sivistysjohtaja

Toimintaympäristö

Perusopetuksen tehtäväalueeseen kuuluvat esi- ja perusopetus.

Vesilahden kunnassa toimii kaksi vuosiluokkien 0-6 koulua ja yksi 0-9 vuosiluokkien yhtenäiskoulu. Syyslukukauden 2020 alussa esikoulussa aloitti 48 oppilasta ja 1-9 vuosiluokilla 623 oppilasta.

Toiminnan painopistealueet ja kehittämisalueet

Erityisopetuksen toimintamalleja ja rakenteita kehitettiin monialaisessa yhteistyössä. Toimintamalleja ja työkaluja, joilla tuetaan oppilaiden kasvua- ja oppimista sekä erityisesti arjen taitojen hallintaa ja tunne- sekä vuorovaikutustaitojen kehittymistä, otettiin käyttöön.

Vesilahden kunnan kouluissa lukuvuoden 2019 - 2020 teemana oli vuorovaikutus ja monipuolinen työskentely sekä lukuvuonna 2020-2021 vastuu ympäristöstä ja kestävään tulevaisuuteen suuntautuminen.

Sivistystoimen visiosta nostettiin seuraavat asiat lukuvuodelle 2019-2020: aikaa sinulle lapsi ja nuori Vesilahdessa, Kohtaa ja arvosta sekä valinnan mahdollisuus ja vastuu. Lukuvuodelle 2020-2021 nostettiin kasvatus ja opetus sekä valinnan mahdollisuus ja vastuu.

Toiminnalliset tavoitteet

Tavoitteet	Toimintasuunnitelma 2020	Arviointikriteeri (mittari)	Toteutuminen
Et ole yksin	Tilojen yhteiskäytön varmistaminen "Islannin mallin" toteuttaminen Mitä sinulle kuuluu? Hyvinvoinnin rakenteiden luominen	Luodaan varausperiaatteet varattaville tiloille ja pyritään tehostamaan tilojen ulkopuolista käyttöä. Kerhojen määrä. Vanhempainkahvilatoiminta jalkautuu joka koululle. Ennaltaehkäisevien rakenteiden toiminatamallin juurruttaminen.	Kaikille sivistyspalveluiden vuokraamille tiloille on luotu varausperiaatteet ja -säännöt. Koronan takia tilojen ulkopuolista käyttöä ei ole voitu lisätä/tehostaa. Syksyllä pystyttiin toteuttamaan kuusi eri kerhoa. Ei ole toteutunut. Fyysiset kohtaamiset rajoitettu koronan vuoksi. Työ on aloitettu ja osa hyvinvoinnin työkaluista on otettu käyttöön.
Vetovoimainen ympäristö	Luontokokemuksen yhdistäminen sivistyspalveluihin Ympäristön viihtyisyyden lisääminen	Luontokokemus viikottain. Koulu yhteisön vastuu lähiympäristöstä.	Toteutunut. Teemaa on käsitelty syksyn 2020 aikana.

Tunnusluvut

Taloudellisuus	TP2019	TA2020	TP 2020
Esiopetus, käyttömenot netto, €/oppilas	6 020	5 662	7 255
Perusopetus, käyttömenot netto, €/oppilas	8 517	8 746	8 414
Koulukohtaiset kustannukset			
Narvan koulu , €/oppilas	10 686	10 295	9 657
Ylämäen koulu, €/oppilas	7 705	8 291	8 128
Vesilahden yhtenäiskoulu	7 688	8 086	7 943

Toiminnallisuus	TP2019	TA2020	TP 2020
Esiopetuksen oppilasmäärä	67	52	48
Perusopetuksen oppilasmäärä	639	635	623
Koululaisten iltapäivätoiminta	80	70	86
Esikoululaisten iltapäivätoiminta (koulun yhteydessä)	49	40	23
Kuljetusoppilaiden määrä	206	230	225
Perusopetuksen päättäneiden sijoittuminen jatko-opintoihin (% / 9.luokkalaiset)	100	100	100

Henkilöstö	TP2019	TA2020	TP 2020
Vakanssit	74	74	77
- vakituiset	70	69	68
- määräaikaiset	4	5	9

SIVISTYSLAUTAKUNTA**MUU KOULUTUS****Vastuhenkilö**

Sivistysjohtaja

Toimintaympäristö

Taito Pirkanmaa ry / Vesilahden Käsityö- ja muotoilukoulu Näpsä antaa laajan oppimäärän mukaista käsityön taiteen perusopetusta. Vesilahden Käsityö- ja muotoilukoulu Näpsässä annettiin vuonna 2020 opetusta kuudelle ryhmälle yhteensä 600 tuntia. Opiskelijoita oli yhteensä 48.

Vesilahden kunta ostaa kansalaisopistopalvelun Pirkan opistolta. Pirkan Opisto on Vesilahden, Lempäälän, Pirkkalan ja Nokian yhteinen kansalaisopisto, jossa Nokian kaupunki toimii isäntäkuntana. Vesilahden kunnan tavoitteena on, että Pirkan opisto toimii kuntien välisen sopimuksen mukaisesti: ”Pirkan opisto huolehtii alueellisesta tasa-arvosta ja palvelujen saavutettavuudesta järjestämällä opintopalveluita edelleen lähipalveluna opistojen nykyisissä opetuspaikoissa ja vastaavissa kuntien tiloissa.”

Vesilahden kunnan alustava opetustuntitilaus Pirkan opistolta vuodelle 2020 oli yhteensä 3 830 tuntia jakautuen opetusmuodoittain: vapaa sivistystyö 2 000 tuntia, musiikin taiteen perusopetus 1 650 tuntia, muu taiteen perusopetus 180 tuntia. Toteutuneet tuntimäärät poikkesivat hieman tilauksesta. Opetustuntien toteuma oli yhteensä 3 250 tuntia, joista vapaa sivistystyö 1 491 tuntia, musiikin taiteen perusopetus 1 565 tuntia ja muu taiteen perusopetus 194 tuntia.

Toiminnan painopistealueet ja kehittämisalueet

Yhteistyötä syvennettiin kirjaston, kulttuuritoimen, Pirkan opiston ja kolmannen sektorin toimijoiden välillä. Kuntalaisten toiveiden kuunteleminen ja osallistuminen toiminnan kehittämiseen ei toteutunut suunnitellussa laajuudessa koronan johdosta.

Toiminnalliset tavoitteet

Tavoitteet	Toimintasuunnitelma 2020	Arviointikriteeri (mittari)	Toteutuminen
Et ole yksin	Tilojen yhteiskäytön varmistaminen. Hyvinvoinnin rakenteiden luominen.	Pirkan opisto ja Näpsä osallistuvat tilojen varausperiaatteiden luontiin. Pirkan opiston ja Näpsän palveluiden saavutettavuutta arvioidaan.	Kaikille sivistyspalveluiden vuokraamille tiloille on luotu varausperiaatteet ja -säännöt. Koronan takia ei toteutunut.
Vetovoimainen ympäristö	Luontokokemuksen yhdistäminen sivistyspalveluihin.	Järjestetään Pirkan opiston kanssa luontoaiheinen luento- tai tapahtumasarja.	Toteutui.

Tunnusluvut

Toiminnallisuus	TP2019	TA2020	TP 2020
Käsityö- ja muotoilukoulun tuntimäärä	640	448	600
Pirkan opiston tuntimäärä	3 643	3 830	3 250

Henkilöstö	TP2019	TA2020	TP 2020
Vakanssit	0	0	0
- vakituiset	0	0	0
- määräaikaiset	0	0	0

SIVISTYSLAUTAKUNTA

VARHAISKASVATUS

Vastuhenkilö

Varhaiskasvatusjohtaja

Toimintaympäristö

Varhaiskasvatuksen tulosalueeseen kuuluvat: varhaiskasvatus päiväkodeissa ja perhepäivähoito sekä lakisääteinen kotihoidontuki. Kunta maksaa lisäksi yksityisen hoidon tukea ja yksityisen hoidon tuen kuntalisää.

Varhaiskasvatusta säätelee 1.9.2018 voimaan tullut varhaiskasvatustililaki, jossa lapsen etu on keskiössä.

Varhaiskasvatusta järjestetään perhepäivähoidossa sekä Peiponpellon, Peuraniityn ja Satumetsän päiväkodeissa. Ahtialan päiväkodin toiminta kunnallisena varhaiskasvatustyksikkönä päättyi 31.7.2020.

Varhaiskasvatuksessa olevien lasten määrä on vähentynyt; varhaiskasvatuksessa oli 179 lasta 31.12.2020. Alle 3-vuotiaita toimintakauden alussa oli 17 % varhaiskasvatuksessa olevista lapsista.

Varhaiskasvatuksessa on käytössä hoitoaikaperustainen 6-portainen palveluntarjonta.

Yksityisen varhaiskasvatuksen valvonta kuuluu kunnille. Tampereen seutukunnassa on yksityisen varhaiskasvatuksen ohjaukseen ja valvontaan käytössä yhtenevät kaavakkeet ja käytännöt.

Vesilahdessa työskentelee kaksi yksityistä perhepäivähoitajaa ja kunnassa on yksi yksityinen ryhmäperhepäiväkoti. Yksityisen varhaiskasvatuksen palveluja käytti 16 lasta.

Tampereen kaupunkiseudulla varhaiskasvatuksessa on tehty aktiivisesti yhteistyötä mm. yhteisten tavoitteiden luomisessa (ns. Tiekartat) ja arvioinnin kehittämisessä, varhaiskasvatussuunnitelmatyössä, yksityisen varhaiskasvatuksen ohjauksessa ja valvonnassa sekä kustannusten seutuvertailussa.

Varhaiskasvatuksen henkilöstön täydennyskoulutus on toteutettu pääsääntöisesti Tampereen seudun osaamisen kehittämissuunnitelman Osakkeessa.

Toiminnan painopistealueet ja kehittämisalueet

Varhaiskasvatuksen tärkeimpänä tavoitteena on ollut Vesilahden varhaiskasvatussuunnitelman ja lapsen yksilöllisen varhaiskasvatussuunnitelman toteuttaminen.

Varhaiskasvatuksen painopistealueena ovat liikunta, leikki ja luonto. Vuoden 2020 aikana liikkumista, leikkimistä ja oppimista luonnossa on lisätty ja luontokasvatusta, luonnossa olemista ja oppimista on kehitetty kotapäivien ja säännöllisten luontoretkien avulla.

Toimintasuunnitelma on laadittu Vesilahden varhaiskasvatussuunnitelmaan, perusopetuksen ja varhaiskasvatuksen kehittämissuunnitelmaan Kesuun, Sivistyksen visioon sekä kunnan strategiaan pohjaten.

Sivistyksen visiosta on nostettu tavoitteita: Kiireetön läsnäolo, Iloisia oivalluksia ja uuden oppimista. Toiminnan arvioinnissa käytettiin yhtenäisiä kaavakkeita. Arviointeja; lasten, huoltajien, toiminnan ja henkilöstön itsearviointeja on tarkasteltu säännöllisesti ja toimintatapoja on kehitetty arviointien perusteella. Kesusta on painopisteiksi nostettu lisäksi digitaalisten oppimisympäristöjen asteittainen lisääminen sekä sosiaalisten ja vuorovaikutustaitojen kehittäminen.

Lapsen eheää kasvun-, opin- ja hyvinvoinninpolkua on tuettu kehittämällä nivelvaihetta varhaiskasvatuksesta esikouluun.

Henkilöstön osaamista ja ammattitaitoa on kehitetty ja yhteistyötä koulun, sosiaali- ja terveystieteiden sekä kolmannen sektorin kanssa on lisätty ja tiivistetty. Varhaiskasvatustililain tuomat muutokset mm. henkilöstörakenteeseen tulee jatkossakin huomioida kulujen kasvuna suunnitelmavuosina.

Toiminnalliset tavoitteet

Tavoitteet	Toimintasuunnitelma 2020	Arviointikriteeri (mittari)	Toteutuminen
Et ole yksin	<p>"Islannin mallin" toteuttaminen</p> <p>Mitä sinulle kuuluu?</p> <p>Hyvinvoinnin rakenteiden luominen</p>	<p>Varhaiskasvatuksen oma perhetyöntekijäkokeilu.</p> <p>Moniammatillisen yhteistyön tiivistäminen neuvolan kanssa. Lapsen yhtenäisen kasvun- ja opinpolun nivelvaiheiden käytänteiden vahvistaminen.</p> <p>Avoimen päiväkotitoiminnan vakiinnuttaminen yhteistyössä seurakunnan ja MLL:n kanssa.</p>	<p>Varhaiskasvatuksessa on aloittanut projektiluonteisesti perheohjaaja 1.8.2020. Projekti jatkuu 31.7.2021 saakka</p> <p>Yhteistyötä on aloitettu. Korona on haitannut ja hidastanut uusien toimintakäytänteiden käyttöönottoa. Perheohjaaja on koordinoinut yhteistyötä.</p> <p>Avoim päiväkotitoiminta oli tauolla koronan vuoksi keväällä, mutta toiminta on jatkunut syyskuusta – marraskuuhun ulkokokoontumisina Narvan kodalla ja Pappilan pihassa.</p>
Vetovoimainen ympäristö	<p>Ympäristön yhteiskäytön varmistaminen</p> <p>Luontokokemuksen yhdistäminen sivistyspalveluihin</p> <p>Luonto- ja vesireitistön kehittäminen</p> <p>Ympäristön viihtyisyyden lisääminen</p>	<p>Varhaiskasvatuksessa toteutetaan säännöllisesti luontopäiviä (2 päivää viikossa isommat lapset) ja luontoretkiä (pienemmät lapset 1 kerran viikossa) lähiympäristössä.</p> <p>Ollaan mukana suunnittelemassa matalan kynnyksen luontoreittejä.</p>	<p>Toteutunut toimintasuunnitelman mukaan.</p> <p>Varhaiskasvatus on ollut mukana Ylämäen kodan suunnittelussa. Ylämäen kodan hankintaprosessi on kesken.</p>

Tunnusluvut

Taloudellisuus	TP2019	TA2020	TP 2020
Hoitopäivämaksut	340 500	320 500	277 704
Ostopalveluvarhaiskasvatus			
- osto	59 700	17 000	28 200
- myynti	18 500	37 000	46 500

Toiminnallisuus	TP2019	TA2020	TP 2020
Päiväkotihoidot: hoitopäivät yhteensä	32 200	32 000	25 300
Kotona tapahtuva perhepäivähoito: hoitopäivät yhteensä	1900	1600	1 500
Käytössä olevat laskennalliset hoitopaikat 31.12.2021:			
Hoidoikaiperustainen varhaiskasvatus	235	220	179
Esikoululaisten aamuhoito	28	14	9
Ostopalvelupäivähoito			

-osto	2	2	4
-myynti	7	6	3

Henkilöstö	TP2019	TA2020	TP 2020
Vakanssit	46	45	42
- vakituiset	36	42	40
- määräaikaiset	8	3	2

SIVISTYSLAUTAKUNTA

LIIKUNTA- JA NUORISOTOIMI

Vastuhenkilö

Hyvinvointikoordinaattori

Toimintaympäristö

Liikunta- ja nuorisotoimen toimintaa ohjaavat valtakunnalliset linjaukset, kunnan hyvinvointisuunnitelma, kuntastrategia, sivistystoimen visio sekä vapaa-aikapalveluiden kehittämissuunnitelma. Edellä mainituissa ohjelmissa painotetaan kuntalaisten hyvinvointia sekä aktiivista yhteistyötä kolmannen sektorin ja kunnan eri hallintokuntien kanssa. Liikunta- ja nuorisotoimi toimii kunnassa tahona, joka organisoii ja kehittää vapaa-aikatoimintaa Vesilahden kunnan alueella terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen ollessa entistä suurempana toimintona ohjaavana tekijänä.

Kunnan tehtävänä on luoda edellytykset kuntalaisten hyvinvoinnille, liikkumiselle ja mielekkäälle vapaa-ajan vietolle. Kunta tukee seuratoimintaa sekä rakentaa ja ylläpitää liikuntapaikkoja. Nuorisotyössä kunta tarjoaa nuorille suunnattuja palveluja ja tiloja sekä turvallisia aikuisia kohtaamaan ja kuulemaan nuoria.

Toiminnan painopistealueet ja kehittämisalueet

Uudesta kuntastrategiasta sekä sivistystoimen visiosta on nostettu vapaa-aikapuolen kehittämissuunnitelmaan keskeiset tavoitteet ja toimenpiteet. Suunnitelmasta tehdään tarkempi vuosittainen aikataulu. Alla mainittujen tavoitteiden lisäksi vuoden 2020 erityisenä tavoitteena oli kehittää kuntalaisia kuullen entistä mielekkäämpää, helpompaa ja parempaa vapaa-aikaa ja harrastusmahdollisuuksia. Vuonna 2020 erityisenä painopisteenä olivat uuden kuntastrategian mukaiset laadukkaaseen, monipuoliseen ja tasapuoliseen vapaa-aikaan keskittyvät toimenpiteet, kuten Vesilahden Islannin mallin luominen ja käyttöönotto sekä hyvinvoinnin rakenteiden luominen.

Liikuntatoimi

Liikuntatoimen tavoitteena on tukea kuntalaisten hyvinvointia, terveyttä ja liikunnallista elämäntapaa elämänkaaren eri vaiheissa. Liikuntatoimen painopiste vuodelle 2020 oli monialaisen yhteistyön syventäminen ja juurruttaminen vakiintuneeksi osaksi kaikkien hallintokuntien toimintaa. Poikkihallinnollisen yhteistyön lisäämisen tavoitteena oli, että liikunta ja ennaltaehkäisevä terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen ovat jatkossa tiiviinä osana eri hallinnonaloja. Poikkihallinnollinen yhteistyö luo mahdollisuuksia liikunnalliselle elämäntavalle sekä terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseksi.

Kunta seurasi liikuntaseuratoimintaan osallistuvien kuntalaisten osuutta sekä liikuntapaikkojen käyttöastetta. Seuroja sekä yhdistyksiä kannustettiin järjestämään harrastustoimintaa jossa kilpailu ei ole päätavoitteena, vaan esimerkiksi seura-avustusten jaossa harrastuskerhot huomioidaan seurojen toiminnansuunnittelua ja toteutusta arvioitaessa.

Nuorisotoimi

Nuorisotoimen painopisteitä ovat kasvatuksellisuus, aktiivinen kansalaisuus ja koulunuorisotyö. Nuorisotyöllä halutaan edistää lasten ja nuorten hyvinvointia, tasapainoista kasvamista, sosiaalista vahvistumista sekä yhteisöllisyyden nostattamista ja tunne- ja vuorovaikutustaitojen vahvistamista.

Nuorisotyö on ennaltaehkäisevää, yhteisöllisiin toimintatapoihin perustuvaa työtä, jota ohjaa kasvatuksellisuus. Yhteistyö koulujen sekä oppilashuollon kanssa on tärkeää ja sitä korostetaan tulevaisuudessa entistä enemmän.

Uuden kuntastrategian mukaisesti nuorten aito kohtaaminen, nuorten kuuleminen sekä nuorten osallistaminen ja vaikuttamismahdollisuuksien parantaminen olivat kehittämisen painopisteenä vuonna 2020. Tavoitteena oli siis antaa nuorille aikaa ja tuoda aidosti välittäviä aikuisia jokaisen nuoren elämään myös kodin ulkopuolella, ja näin ollen tuoda hyvinvointia edistäviä vaikuttavia toimenpiteitä lähelle nuorten arkea.

Lisäksi ympäristön viihtyisyyden ja luontokokemusten yhdistäminen nuorisopalveluihin oli tavoitteena huomioida nuorisopalveluiden toiminnassa entistä paremmin. Pyrkimyksenä on ollut luoda luonnon avulla kuvaa kiireettömästä ja läsnäolevasta kunnasta, jossa nuoret kohdataan ja heitä kuunnellaan.

Nuorisovaltuusto / osallisuus

Nuorisovaltuusto kehittää toiminnallaan vesilahtelaisnuorten toimintamahdollisuuksia ja vaikuttaa aktiivisesti kunnalliseen päätöksentekoon nuoria koskevilla asioilla. Nuorisovaltuuston jäsenet edistävät nuorten ja päättäjien välistä vuoropuhelua. Nuorten toiveet ja mielipiteet huomioidaan kaikessa nuorisotoimen toiminnassa. Nuoret osallistuvat toiminnan suunnitteluun sekä järjestämiseen. Vuonna 2020 painopisteenä olikin uusien osallisuutta edistävien toimintamallien kartoittaminen, kokeilu ja käyttöönotto.

Etsivä nuorisotyö

Etsivän nuorisotyön tavoitteena on auttaa nuoria pääsemään koulutukseen, edistää nuorten työllistymistä ja ehkäistä syrjäytymistä. Kunnissa etsivän nuorisotyön toteutumiseen tähtääviä työmuotoja ovat nuorisolain mukaiset etsivä nuorisotyö, nuorten työpajatoiminta sekä monialainen yhteistyö. Etsivä nuorisotyö toimii yhdessä nuoren kanssa, silloin kun nuori ei itse tiedä, mitä tehdä tai miten saavuttaa tarvitsemansa palvelut. Vuonna 2020 pyrittiin tiivistämään yhteistyötä yläkoulun, toisen asteen ja työllisyyspalveluiden toimijoiden kanssa.

Toiminnalliset tavoitteet

Tavoitteet	Toimintasuunnitelma 2020	Arviointikriteeri (mittari)	Toteutuminen
Et ole yksin	Tilojen yhteiskäytön varmistaminen "Islannin mallin" toteuttaminen Mitä sinulle kuuluu? Hyvinvoinnin rakenteiden luominen	Nurkan ja muiden vapaa-aikapalveluiden tilojen käyttöasteen nostaminen ja käytön monipuolistaminen. Vesilahden Islannin mallin luominen ja toimintojen toteuttamisen aloittaminen. Vähintään yhden uuden osallistamisen toimintamallin käyttöönotto. Nuorten palvelupolkujen selkiyttäminen sekä niistä tiedottaminen ja käyttöön ohjaaminen. Hyvinvointikertomuksen ja siihen liittyvän työn uudistaminen sekä hyvinvointityön vastuutahojen nimeäminen.	Ei toteutunut koronatilanteen vuoksi. Malli suunnitelmiseen valmis ja toiminta käynnistynyt syksyllä 2020. Toteutunut Työ on aloitettu. Työ kuitenkin vielä kesken, sillä hidastunut koronatilanteen myötä huomattavasti.
Vetovoimainen ympäristö	Ympäristön yhteiskäytön varmistaminen Luontokokemuksen yhdistäminen sivistyspalveluihin Luonto- ja vesireitistön kehittäminen	Yksi ympäristöön suuntautuva liikunta- tai nuorisotoimen tapahtuma tai tempaus, joka järjestetään yhteistyössä paikallisen järjestötoimijan kanssa. Erilaisia lähiympäristöön suuntaavia retkipäiviä 3kpl/vuosi. Nuoret suunnittelevat toteutuksen, jolla luonto näkyy esim. sisustuksessa, tapahtumien mainoksissa tai toiminnan sisällöissä. Liikuntapaikka- ja aluesuunnitelman tekeminen.	Toteutunut syksyllä 2020. Osittain toteutunut pienryhmien toiminnassa. Laajemman kohderyhmän toiminnot siirtyneet koronatilanteen vuoksi. Ei toteutunut. Työ aloitettiin, mutta teko keskeytyi

	Ympäristön viihtyisyyden lisääminen	Yksi kestävän kehityksen teemalla järjestettävä tempaus.	lopulta kokonaan koronatilanteen vuoksi. Työ aloitetaan uudelleen v. 2021 aikana. Ei toteutunut koronatilanteen vuoksi.
--	-------------------------------------	--	--

Tunnusluvut

Taloudellisuus	TP2019	TA2020	TP 2020
Kuntosalimaksut	21 042	20 000	14 081
Liikuntasalimaksut	13 580	14 000	8 980

Toiminnallisuus	TP2019	TA2020	TP 2020
Kuntosalikäynnit / vuosi	11 691	12 000	4591
Nuorisotila Nurkka, käynnit	9 971	4 000	7 227

Henkilöstö	TP2019	TA2020	TP 2020
Vakanssit	4	4	4,7
- vakituiset	4	4	3,9
- määräaikaiset	0	0	0,8

SIVISTYSLAUTAKUNTA

KIRJASTOTOIMI

Vastuhenkilö

Sivistysjohtaja

Toimintaympäristö

Vesilahden kirjasto on yksi Pirkanmaan PIKI-kirjastoista. Kirjastojen yhteiskäyttöä tukee kirjastojärjestelmä, joka kattaa kaikki Pirkanmaan yleisten kirjastojen toimipaikat. Uuden kirjastolain mukaan Tampereen kaupunginkirjastolla on laaja alueellinen kehittämistehtävä ja alueeseen kuuluu Pirkanmaan kirjastojen (PIKI) lisäksi Keski-Suomen kirjastot (KESKI). Lain mukaan kehittämistehtävällä tuetaan toimialueen yleisten kirjastojen kehittymistä ja henkilöstön osaamista sekä edistetään yleisten kirjastojen keskinäistä yhteistoimintaa.

Kirjasto edistää kuntalaisten yhdenvertaisia mahdollisuuksia sivistykseen ja kulttuuriin. Se edistää tiedon saatavuutta ja käyttöä, lukemiskulttuuria ja monipuolista lukutaitoa. Kirjasto antaa mahdollisuuden elinikäiseen oppimiseen ja osaamisen kehittämiseen.

Kirjasto on houkutteleva ja viihtyisä paikka, jossa järjestetään tapahtumia ja tilaisuuksia. Kirjasto tarjoaa kaikille yksilöllistä ja tasapuolista palvelua, ja toiminta on asiakaslähtöistä. Jokainen asiakas huomioidaan ja häntä opastetaan kirjaston käytössä.

Toiminnan painopistealueet ja kehittämisalueet

Monipuolisilla toimintamuodoillaan kirjasto edistää osallisuutta ja tukee aiempaa vahvemmin varhaiskasvatuksen ja koulun toiminnan kehittämisen tavoitteita. Kirjaston Lähteellä - varhaiskasvatuksen, esi- ja perusopetuksen sekä kirjaston yhteistyösuunnitelmaa toteutettiin ja kehitettiin edelleen.

Uusi sivistystoimen visio on ohjannut toimintaa, mutta vapaa-aikapalveluiden kehittämissuunnitelman valmistuminen siirtyi vuodelle 2021. Lapsille, nuorille ja lapsiperheille suunnattua toimintaa oli tarkoitus lisätä, mutta koronan takia tavoite ei toteutunut.

Yhteistyötä syvennettiin kirjaston, kulttuuritoimen, Pirkan opiston ja kolmannen sektorin toimijoiden välillä.

Toiminnalliset tavoitteet

Tavoitteet	Toimintasuunnitelma 2020	Arviointikriteeri (mittari)	Toteutuminen
Et ole yksin	Tilojen yhteiskäytön varmistaminen	Luodaan varausperiaatteet varattaville tiloille.	Toteutunut, kaikille sivistyspalveluiden vuokraamille tiloille luotu varausperiaatteet ja -säännöt.
	"Islannin mallin" toteuttaminen	Lisätään perheille suunnattuja tapahtumia.	Ei toteutunut koronan takia.
	Mitä sinulle kuuluu?	Lisätään hyvinvointiin ja ihmisten kohtaamiseen liittyviä tapahtumia.	Toteutettiin hyvinvointiin liittyviä tapahtumia koronarajoitusten puitteissa.
	Hyvinvoinnin rakenteiden luominen	Yksinäisyyden torjumiseksi käynnistetään luotsitoiminta.	Ei ole käynnistetty koronan takia.
Vetovoimainen ympäristö	Luontokokemuksen yhdistäminen sivistyspalveluihin	Järjestetään Pirkan opiston kanssa luontoaiheinen luento- tai tapahtumasarja.	Ei toteutunut koronan takia.

		Järjestetään vähintään kaksi luontoaiheista näyttelyä.	Toteutunut.
--	--	--	-------------

Tunnusluvut

Taloudellisuus	TP2019	TA2020	TP 2020
toimintakulut/asukas	72,56	60,00	65,80
lainan hinta (kok.kulut/lainaus)	4,11	4,00	4,69
aineistohankinnat/asukas	7,37	9,00	6,42

Toiminnallisuus	TP2019	TA2020	TP 2020
kirjastoaineistohankinnat/1000 asukasta	334,6	350	303,73
kokonaislainaus/asukas	17,7	17	14,04
fyysiset käynnit/asukas	8,5	12	5,24

Henkilöstö	TP2019	TA2020	TP 2020
Vakanssit	3,14	3	3
- vakituiset	3	3	3
- määräaikaiset	0,14	0	0

SIVISTYSLAUTAKUNTA

KULTTUURITOIMI

Vastuhenkilö

Hyvinvointikoordinaattori

Toimintaympäristö

Kulttuuritoimi tukee kunnassa kulttuuripalveluja tarjoavien yhteisöjen ja muiden kulttuuritoimijoiden toimintaa jakamalla vuosittain yleisavustuksia ja avustamalla tapahtumien järjestämisessä kohdeavustuksilla. Kunnan kulttuuritoiminta on jatkossa enenevässä määrin kulttuuritarjonnan mahdollistamista muille toimijoille kuin kunnan itsensä järjestämää. Kulttuuritoimi siis mahdollistaa kolmannen sektorin toimijoiden tapahtumien järjestämisen muun muassa sekä tarjoamalla tiloja, että avustamalla tiedottamisessa niin vuosittaisten kuin yksittäisten tapahtumien kohdalla.

Lisäksi kulttuuripalveluiden painopiste keskittyy jatkossa vieläkin enemmän kulttuurista saataviin hyvinvointia edistäviin tekijöihin.

Toiminnan painopistealueet ja kehittämisalueet

Kulttuuritoimen ensisijainen tehtävä on mahdollistaa yhdenvertainen kulttuurin saavutettavuus ja näin edistää kuntalaisten hyvinvointia.

Vuonna 2020 pääpainopisteenä oli kulttuurin ottaminen kiinteäksi seurattavaksi osaksi kunnan hyvinvoinnin edistämisen rakenteita.

Lisäksi vuonna 2020 kehittämisalueena oli Kulttuuriluotsi -toiminnan käynnistäminen ja erityisteemana osallistuminen Tampereen ja seudun Kulttuuripääkaupunki2026 -hankehakuun mahdollisilla vesilahtelaisilla kulttuuritapahtumaideoilla.

Uudesta sivistystoimen visiosta on nostettu vapaa-aikapuolen kehittämissuunnitelmaan keskeiset tavoitteet ja toimenpiteet. Suunnitelmasta tehdään tarkempi vuosittainen aikataulu.

Yhteistyötä pyrittiin syventämään koko vapaa-aikapalveluiden, Pirkan opiston ja kolmannen sektorin toimijoiden välillä.

Toiminnalliset tavoitteet

Tavoitteet	Toimintasuunnitelma 2020	Arviointikriteeri (mittari)	Toteutuminen
Et ole yksin	Tilojen yhteiskäytön varmistaminen	Luodaan varausperiaatteet varattaville tiloille.	Toteutunut, kaikille sivistyspalveluiden vuokraamille tiloille luotu varausperiaatteet ja -säännöt.
	"Islannin mallin" toteuttaminen	Yksi uusi kulttuuriaiheinen harrastus nuorille (iltapäiväkerho, kurssi tms.).	Ei toteutunut koronan takia vielä vuonna 2020.
	Mitä sinulle kuuluu?	Yhteisöllisyyden ja osallisuuden edistäminen kulttuurin avulla, kulttuuriluotsi -toiminnan käynnistäminen.	Ei ole käynnistynyt vielä vuonna 2020 koronan takia.
	Hyvinvoinnin rakenteiden luominen	Kulttuurin hyvinvointivaikutusten (kulttuurihyvinvointi) huomioiminen, suunnittelu ja toteuttaminen näkyvänä osana kunnan hyvinvointityötä.	Työ on aloitettu, mutta valmistuminen viivästynyt koronan vuoksi.

Vetovoimainen ympäristö	Ympäristön yhteiskäytön varmistaminen	Ympäristön ja luonnon esille tuominen kulttuuritoiminnan tilana.	Ei toteutunut koronan takia vielä vuoden 2020 aikana.
	Luontokokemuksen yhdistäminen sivistyspalveluihin	Luonto näkyy kulttuuritapahtumissa.	Järjestettiin kuvauskurssi, joka sisälsi luontokuvausta.
	Luonto- ja vesireitistön kehittäminen	Metsäpolun kylttien uusiminen ja polun markkinointi.	Työ on aloitettu. Kyltit uusittu, mutta asennus ja markkinointi jäivät tulevalle vuodelle.
	Ympäristön viihtyisyyden lisääminen	Kulttuuria kylänraitille, kulttuuriteos osaksi ympäristöä.	Ei toteutunut koronan vuoksi.

Tunnusluvut

Taloudellisuus	TP2019	TA2020	TP 2020
Kulttuuriavustukset euroa/asukas	2,30	1,60	1,60
Muut avustukset yht. euroa/asukas	1,15	1,10	1,14

Toiminnallisuus	TP2019	TA2020	TP 2020
Kulttuuritoimen yleisavustuksen saaneet yhteisöt	4	8	7
Kulttuuritoimen kohdeavustuksen saaneet toimijat	8	10	10
Vuosittaiset kuntalaisille tarjottavat kulttuuritapahtumat	10	8	12

Henkilöstö	TP2019	TA2020	TP 2020
Vakanssit	0,2	0,2	0,1
- vakituiset	0,2	0,2	0,1
- määräaikaiset	0	0	0